

Rasismus, etnická diskriminace a sociální vyloučení ve sportu

Článek 21 v kapitole [Listiny základních práv Evropské unie](#) věnované rovnosti zakazuje diskriminaci z několika důvodů včetně rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu a příslušnosti k národnostní menšině.

Politické souvislosti

Potenciál sportu předávat lidské hodnoty je v Evropské unii předmětem stále většího zájmu. Současně se v posledním desetiletí na evropské úrovni značně změnilo vnímání a povědomí ve věci rasismu a diskriminace ve sportu, přinejmenším ve fotbale, přičemž se objevila potřeba přijetí určitých opatření. Evropští a mezinárodní aktéři a zainteresované subjekty aktivní na poli sportu tento rozvoj aktivnějšího přístupu proti rasismu a diskriminaci ve sportu potvrzují.

[Agentura Evropské unie pro základní práva \(FRA\)](#) tuto problematiku podrobně zkoumá v nové zprávě.

Rozšiřování účasti ve sportu

V mnoha sportech v celé Evropské unii jsou menšiny a migranti zastoupeni nedostatečně, zejména ve vedoucích funkcích ve sportovních organizacích. Zvláště nízké zastoupení mají ženy a dívky z prostředí menšin či migrantů.

V některých zemích může sociální vyloučení a geografická izolace vést k nízké míře účasti Romů a Travellerů ve sportu. Míru účasti některých skupin snižuje i neexistence sportovní zařízení v určitých oblastech.

Posilování povědomí a zlepšování rozmanitosti

Využití potenciálu sportu pro začlenění vyžaduje cílenější osvětové činnosti sportovních řídicích orgánů, svazů a klubů. Tyto činnosti by mohly zahrnovat programy rozmanitosti na podporu účasti migrantů a etnických menšin ve sportu nebo iniciativy k odstraňování překážek v přístupu k vedoucím funkcím ve sportovních organizacích.

Sledování rasistických incidentů ve sportu

Ve sdělovacích prostředcích se často objevují zprávy o rasistických incidentech mezi diváky sportovních akcí. Například v mužském fotbalu jsou jako hlavní pachatelé takových incidentů evidováni fanoušci.

K rasistickým incidentům však dochází i mezi hráči, zejména ve sportech na amatérské úrovni.

Na rasistických incidentech se mohou podílet i rozhodčí a pracovníci sportovních klubů. Kromě toho dochází ke značnému počtu incidentů v oblasti mládežnického sportu.

Systémy sledování rasistických incidentů v oblasti sportu existují jen v několika členských státech EU. Některé z nich jsou vyspělejší a zachycují více rasistických incidentů než jiné, většina dostupných údajů se však týká fotbalu.

Účinné sledování

Vnitrostátní a místní orgány jsou vyzývány, aby v úzké spolupráci se sportovními svazy vypracovaly účinné způsoby sledování rasistických incidentů a diskriminace v oblasti sportu s cílem zlepšit evidenci incidentů a také usnadnit podávání jednotlivých žalob.

Posilování a vymáhání předpisů namířených proti rasistickým incidentům ve sportu

Stanovy nebo podobné dokumenty evropských a mezinárodních sportovních organizací často obsahují ustanovení směřující proti rasismu či proti diskriminaci. Jen málo takových organizací však má zavedeny jasné disciplinární postupy proti rasistickému nebo diskriminačnímu chování, s výjimkou mezinárodních organizací pro fotbal a kriket.

Disciplinární předpisy [Unie evropských fotbalových svazů \(Union of European Football Associations, UEFA\)](#) jako příklad správné praxe obsahují protirasistická ustanovení a katalog negativních sankcí pro případ porušení předpisů.

Zvýšit účinnost protirasistických předpisů:

Řídící sportovní orgány musí vypracovat a provádět účinné protirasistické předpisy a opatření pro rovné zacházení. Evropská komise by v této souvislosti mohla hrát důležitou úlohu při koordinaci výměny postupů správné praxe.

Důležitým právním nástrojem, který by bylo možné využít v boji proti rasismu ve sportu, je [rámcové rozhodnutí Rady o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva](#).

Orgány pro rovné zacházení a sport

Zpráva agentury FRA uvádí, že alespoň v 16 členských státech EU přijímají orgány pro rovné zacházení a další instituce, jako jsou vnitrostátní organizace pro lidská práva, opatření v případech rasistických incidentů a etnické diskriminace v oblasti sportu.

Zapojit orgány pro rovné zacházení do řešení rasismu a etnické diskriminace ve sportu:

Orgány pro rovné zacházení a vnitrostátní organizace pro lidská práva by se měly do řešení rasové diskriminace v oblasti sportu zapojovat více. Tyto orgány by mohly podporovat sportovní svazy a kluby při přípravě osvětových činností. Mohly by poskytovat podporu potenciálním obětem a v případech, kdy to bude přípustné, by se mohly podílet na právních krocích proti pachatelům.

Souvislosti

Zpráva agentury FRA vychází z rozhovorů s příslušnými odborníky a zúčastněnými subjekty a z doplňujících údajů a informací za období let 2003–2008. Kromě toho k ní přispěly i zúčastněné subjekty na evropské a vnitrostátní úrovni včetně národních sportovních svazů. Výzkum se zabýval profesionálními a amatérskými sporty, kterých se účastní muži, ženy a děti či mládež.

V každém z 27 členských států EU byl předmětem šetření fotbal a atletické disciplíny a byl zařazen i třetí sport oblíbený v daném členském státě.

Členský stát EU	Zkoumané sporty
Belgie	Fotbal, atletika, basketbal
Bulharsko	Fotbal, atletika, volejbal
Česká republika	Fotbal, atletika, lední hokej
Dánsko	Fotbal, atletika, házená
Estonsko	Fotbal, atletika, basketbal
Finsko	Fotbal, atletika, basketbal
Francie	Fotbal, atletika, tenis
Irsko	Fotbal, atletika, hurling/camogie
Itálie	Fotbal, atletika, basketbal
Kypr	Fotbal, atletika, basketbal
Litva	Fotbal, atletika, basketbal
Lotyšsko	Fotbal, atletika, lední hokej
Lucembursko	Fotbal, atletika, cyklistika
Maďarsko	Fotbal, atletika, vodní pólo
Malta	Fotbal, atletika, basketbal
Německo	Fotbal, atletika, házená
Nizozemsko	Fotbal, atletika, korfbal
Polsko	Fotbal, atletika, závody na ploché dráze
Portugalsko	Fotbal, atletika, házená
Rakousko	Fotbal, atletika, alpské lyžování
Rumunsko	Fotbal, atletika, házená
Řecko	Fotbal, atletika, basketbal
Slovensko	Fotbal, atletika, lední hokej
Slovinsko	Fotbal, atletika, alpské lyžování
Spojené království	Fotbal, atletika, kriket
Španělsko	Fotbal, atletika, basketbal
Švédsko	Fotbal, atletika, lední hokej

Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) zveřejnila dvě zprávy o rasismu, etnické diskriminaci a vyloučení migrantů a menšin ve sportu v Evropské unii:

- *Rasismus, etnická diskriminace a vyloučení migrantů a menšin ve sportu: srovnávací přehled situace v Evropské unii*
- *Rasismus, etnická diskriminace a vyloučení migrantů a menšin ve sportu: situace v Evropské unii – souhrnná zpráva*

V roce 2011 bude vydána *Příručka správné praxe* určená sportovním svazům, klubům a hráčům či sportovcům, s příklady iniciativ v oblasti boje proti rasismu, etnické diskriminaci a vyloučení migrantů a menšin v oblasti sportu.

Zprávy jsou k dispozici na internetové adrese

www.fra.europa.eu